

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาระเบิดสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการประกอบอาชีพอิสระของผู้รับการศึกษาที่เตรียมเข้าทำงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยดำเนินการศึกษาวิจัย ดังนี้

วิธีการศึกษาวิจัย

1. ศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- รายงานผลการปฏิบัติงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ปี 2548-2549
- รายงานผลการปฏิบัติงานของกรมการจัดหางาน ปี 2548-2549
- แผนพัฒนาฝีมือแรงงาน ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
- เอกสารโครงการต่าง ๆ และผลการดำเนินงานตามโครงการของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
- บทความและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- เอกสารคู่มือผู้ประกอบการอิสระ ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
- เอกสารคู่มือผู้ประกอบการอิสระ ของกรมการจัดหางาน
- เอกสารคู่มือการเริ่มต้นธุรกิจของตนเอง (Start Your Business) สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการรวบรวม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานในปีงบประมาณ 2549 ที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป ที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล และอยู่ระหว่างการฝึกเตรียมเข้าทำงาน จำนวน 80 คน จากจำนวนผู้รับการฝึกทั้งสิ้น 388 คน ในหน่วยฝึกทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 1 จังหวัดสมุทรปราการ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานกรุงเทพฯ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดนนทบุรี ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดปทุมธานี

ขนาดตัวอย่างและวิธีการสุ่ม

ขนาดตัวอย่างและวิธีการสุ่ม โดยการใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง คือ ผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน ในปีงบประมาณ 2549 ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป และอยู่ระหว่างการฝึกเตรียมเข้าทำงาน และมีความสนใจประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 80 คน จากจำนวนผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน รวมทั้งสิ้น 388 คน กลุ่มตัวอย่างอยู่ในหน่วยฝึกทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 1 จังหวัดสมุทรปราการ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานกรุงเทพฯ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดนนทบุรี ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดปทุมธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) 1 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระของผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยมีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์เฉพาะของการวิจัย ประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ความรู้และทักษะ
- ส่วนที่ 2 ประเภทธุรกิจและสาขาอาชีพที่ผู้รับการฝึกสนใจประกอบอาชีพอิสระ
- ส่วนที่ 3 เหตุผลและแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระและความต้องการปัจจัยสนับสนุนจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อทราบแนวทางและขอบเขตในร่างแบบสอบถามโดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยประกอบด้วย

1.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ทักษะฝีมือ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) จำนวน 3 ข้อ (ข้อ 1-3)

1.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open End) ใช้วิธีวิเคราะห์สรุปเนื้อหา (Content Analysis) เป็นค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) จำนวน 11 ข้อ (ข้อ 4-11)

1.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open End) ใช้วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) จำนวน 8 ข้อ (ข้อ 12-19)

1.4 แบบสอบถามตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผลและแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ทักษะฝีมือกับเหตุผลในการประกอบอาชีพอิสระ และความต้องการปัจจัยสนับสนุนจากภาครัฐ จำนวน 3 ข้อ (ข้อ 20-22) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open End) เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จำนวน 1 ข้อ (ข้อ 23)

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงเพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนกันยายน 2549 โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือจากโครงการพิเศษหลักสูตรพัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาดินคดี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 1 สมุทรปราการ ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานกรุงเทพฯ ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดปทุมธานี ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดนนทบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์
2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเข้าไปให้ผู้รับการฝึกเข้าทำงานที่อยู่ระหว่างการฝึกในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 1 สมุทรปราการ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานกรุงเทพฯ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดปทุมธานี ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดนนทบุรี ทั้ง 4 แห่ง กรอกข้อมูลด้วยตนเองและสัมภาษณ์เพิ่มเติมกรณีที่มีข้อมูลไม่ชัดเจน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และเป็นคำถามปลายเปิด (Open End) ใช้วิธีการวิเคราะห์สรุปเนื้อหา (Content Analysis)
3. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และเป็นคำถามปลายเปิด (Open End) ใช้วิเคราะห์สรุปเนื้อหา (Content Analysis)
4. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผลและแรงจูงใจในการประกอบอาชีพอิสระของผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อ

วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอาชีพของผู้รับการฝึกกับความต้องการปัจจัยสนับสนุนจากภาครัฐ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่

1. หาค่าร้อยละ (Percentage) คือ

การคำนวณหาสัดส่วนของข้อมูลในแต่ละตัวเทียบกับข้อมูลรวมทั้งหมด โดยให้ข้อมูลรวมทั้งหมดมีค่าเป็นร้อยละ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549, น. 152)

$$\text{สูตร} \quad \text{ร้อยละ (\%)} = \frac{X \times 100}{N}$$

X = จำนวนข้อมูล (ความถี่) ที่ต้องการนำมาหาค่าร้อยละ

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. หาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ย

ΣX = ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สำหรับข้อมูลที่ไม่ได้อยู่ในตารางแจกแจงความถี่ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549, น. 168)

สูตร

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n-1}}$$

\bar{X} = ข้อมูลแต่ละจำนวน

X = ค่าเฉลี่ย (Mean) ของข้อมูลชุดนั้น

n = จำนวนข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง